

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No7

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 628 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyulda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golischeva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Suv tarkibining wireless waterlight qurilmasi ishlashiga ta'siri va iqtisodiy samaradorligini matematik model asosida tahlil qilish.....	14
Kungiratbay Sharipov, Ma'ruf Nurmanov	
O'zbekistonda aholi ish bilan bandligini oshirishda davlatning roli	20
Juraqulov Baxrimurod Ilxomovich	
BIM texnologiyasi: zamonaviy qurilish sohasida samaradorlik va shaffoflik omili	26
Usmonov F.B., Rajabova A.Sh.	
Nodavlat oliy ta'lim muassasalarida marketing faoliyati samaradorligini oshirish metodologiyasini takomillashtirish	31
Yuldashov Isomiddin Sidiqov	
Korxonada iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda diversifikatsiya strategiyasining roli.....	35
Alimatova Shoxsanam Abdumalik qizi	
Модели совместного развития человеческого капитала и искусственного интеллекта в цифровую эпоху	40
Явкачев Шохзод Зайниддин углы	
Navigating sustainable development: management challenges and solutions in the oil and gas sector	49
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi	
Banklarda moliyaviy barqarorlikning nazariy asoslari.....	56
Djalilov G'ayrat Qaxramanovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda turizm industriyasidan foydalanishda xorijiy mamlakatlar tajribalari	66
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
O'zbekistonda barqaror davlat qarzi siyosatini shakllantirishning ustuvor yo'nalishlari	71
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich	
Международный опыт сельскохозяйственного налогообложения и возможности его применения в узбекистане.....	76
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
Economic analysis and development strategy of the composites market in the regions of Uzbekistan	81
S.S.Sidiqov, A.A.G'ulomov, B.R.Tillayeva	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mustaqillikning kutilayotgan istiqbollari va hozirgi natijalari.....	88
Muxamedov Ravshan Zafarovich	
Elektron tijoratni soliqqa tortish mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	93
Homidov Baxtiyor Rahimberdievich	
Investitsion jozibadorlik konsepsiyasi va uning strategik ahamiyati.....	99
Otaboyev Axmed Maxsudbek o'g'li	
Beomeditsina signallarini xaar veyvletlari va bo'lak veyvletlari yordamida raqamli ishlash	105
Uraqov Shokir Ulashovich	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishning ahamiyati, tartibi va takomillashtirish yo'llari.....	112
Istamova Sojida Kaxarovna	
The role of all kinds of transports (road, rail, air, and water) in the modern enhancement of tourism logistics in Uzbekistan	117
Egamberdiyeva Yulduz, Turdiyeva Maftuna	
Sanoat korxonalarida kapitalarini samaradorligini oshirishning baholashning zamonaviy usullarining xususiyatlarida nazariy va amaliy farovonlik sari	126
Muradov Botir Xayat	
Инструменты планирования урбанизации: методика анализа планового распределения средств в программе «обод махалля» на основе балльной оценки	136
Салимова Юлдуз Исаковна	
Socio-economic aspects and contemporary theories of higher education finance	141
Karlibaeva Gulshat	

Transformatsiya jarayonida innovatsion bank xizmatlarini rivojlantirish yo'llari.....	147
Absamatov Anvar Ergashovich	
Перспективы цифрового развития сектора материального производства.....	153
С. И. Протасеня, Г. Ж. Аллаева	
«Sustainable logistics practices. Minimizing carbon emissions in global supply chains»	161
Suleymonova Ezoza, Alimova Bonu	
Analyzing the need for Tourism logistics development in Uzbekistan	169
Nigmatova Malika	
Management strategies for sustainable tourism development in emerging destinations (a case study of Samarkand, Issyk-kul, and Khiva).....	177
Sabina Uroкова	
Qashqadaryo viloyatida turizm sohasini strategik rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy asoslari va ularning qo'llanilishi.....	184
Daminova Barno Esanovna	
Опыт турции в управлении миграционными кризисами	189
Бегматов Хусанбек	
Bulutli texnologiyalar orqali korxonalar buxgalteriya tizimini raqamlashtirish va samaradorlikka erishish.....	193
Soibov Nozimbek Faxriddin o'g'li	
Barqaror rivojlanish doirasida jismoniy shaxslarni kreditlash tizimini isloh qilishning institutsional asoslari.....	197
Xalekeyeva Zoya Pirniyazovna, Akmal Abdurahmonov Nurmamatovich	
Moliyaviy outsorsing xizmatlari bozori rivojlanishini takomillashtirishning swot tahliliga asoslangan innovatsion mexanizmlari	202
San'atbek Komilovich Salayev, Umidbek Komiljanovich Babajanov	
Transformatsiya jarayonlari sharoitida iqtisodiyot tizimi faoliyati va prognozlashning nazariy asoslari	214
Alimov Fazliddin Xalimovich	
Пути совершенствования подхода к финансированию проектов, реализуемых на принципах промышленной кооперации.....	220
Котов В.А., Шадиева Д.Х.	
Yuksalish salohiyatini yuksaltirishda boshqaruv xodimlari qobiliyatidan foydalanish masalalar	225
Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li	
Bank xizmatlari ommabopligini oshirish yo'llari.....	228
Kasimova Muxlisa Anvar qizi	
Chemical industry in Uzbekistan: challenges and development	235
Kudaynazarova Dilnaz Koshkarbaevna	
Samarqand viloyatida tabiiy turistik resurslardan samarali foydalanish usullarini takomillashtirish orqali bandligini oshirish imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Muhriddin Musoqul o'g'li	
Globalashuv sharoitida ekologik xavflarni kamaytirishda yashil iqtisodiyotning ahamiyati.....	246
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna	
Qibray tumanining 2021–2023-yillarda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish holati.....	249
Siddikov Alisher Ismoilovich	
Davlat xaridlari tizimida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish: xalqaro tajribalar tahlili	253
Majidov Nizom Baxramovich	
Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi.....	259
Ermatov Nosir Tohirovich	
Aholi farovonligi darajasiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlarni ekonometrik baholash	265
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Allamurodova Zuxra Alibekovna	
Сектор услуг как стратегический фактор структурной трансформации экономики Узбекистана.....	272
Кадыров Абдурашид Маджидович, Ахмедиева Алия Тохтаровна	
O'zbekistonda valyuta kursini shakllanish holati prognozlari.....	280
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li	

Проблемы бухгалтерского учета в условиях цифровизации экономики.....	288
Абдуллаев Абдурауф	
Raqamli texnologiyalar sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarida iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish strategiyalari.....	299
Kuldoshev Lazizjon Sharifovich	
Davlat boshqaruvi organlarining strategik rejalarini ishlab chiqish bo'yicha xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	303
Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzaeva	
Tijorat banklarining moliyaviy xavfsizligi ta'minlash	310
Mamatov Sardor Axmatjonovich, Mavlanov Nuriddin Boyqobilovich, Sattarov Nodirjon Absalomovich	
Ziyorat turizmini rivojlantirishda halol standartlarini qo'llashning nazariy, uslubiy va konseptual asoslari	315
Azizova Saodat Xabibulloyevna	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish bo'yicha yevropa tajribasi.....	320
Karlibaeva Gulshat	
Iqtisodiy konsentratsiyalarning sog'lom raqobat muhitiga ta'siri	325
Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	
Logistika axborot tizimlarini texnologik jarayonlarga joriy etish.....	330
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
Принципы перехода к «Зелёной экономике» в Республике Узбекистан.....	336
Хамракулова Сусанна Тотуховна	
Kichik biznesni rivojlantirish iqtisodiy ko'rsatkichlarini prognozlash modellarini qo'llash	340
Ibragimova Gulchexra Toxirovna	
Raqamli ta'lim sharoitida liderlikning yangi qirralari	357
Oqmullaev Ravshan Raximjon o'g'li, Xodjievna Durdona Abdurasulovna	
Методология развития экологического менеджмента в промышленном хозяйстве выбросы в атмосферный воздух на горнодобывающих и металлургических предприятиях.....	361
Muradov Botir Xayat	
Strategik budjetlashtirish tizimining natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimi bilan bog'liqligi, xalqaro tajriba va O'zbekiston uchun tavsiyalar	370
Xushmurotov Zoyir Bektemirovich	
Cultural branding and the entry of traditional products into the international market.....	374
Zebiniso Ganiyeva	
Farovonlikni baholash bo'yicha ilg'or xorijiy nazariy yondashuvlar	379
Norqobilov Nusratilla Norsaitovich	
O'zbekistonda hududlarini turizm salohiyatini innovatsion yondashuv asosida baholash	384
Umirova Dilnoza Safarovna	
Tourism education for sustainability: curriculum development in universities of Uzbekistan	393
Temirova Durdona, Yorqulov Muhammadmurod	
The contribution of small enterprises and private entrepreneurs to job creation in the labor market.....	399
Juraboev Haliljon	
Iqtisodiy o'sish sharoitida transport infratuzilmasi holati va uni rivojlantirish yo'llari.....	404
Haydarov Jahongir Aktamovich	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni strategik boshqarishning nazariy asoslari va xorijiy tajribalar	410
Quvondiqov Farrux Ibragimovich	
Tijorat banklarida iqtisodiy samaradorlikni axborot texnologiyalar orqali rivojlantirish istiqbollari.....	418
Dadenova Gulxan Kenesbaevna	
Механизмы совершенствования процедур выявления и анализа недостоверной финансовой отчетности в условиях учетной практики Узбекистана	422
Намозов Жасурбек Кувадович	
Влияние цифровых инструментов управления финансами на эффективность использования финансовых ресурсов	428
Хазираткулов Собиржон	

На пути к промышленному росту: опыт развивающихся стран.....	435
Матлюбов Хуршид Жамшидович	
Yoshlarning moliyaviy mustaqilligiga erishishida aksiyalar bozorining o'рни va imkoniyatlari.....	443
O'raqov Bekzodbek Abdurayxon o'g'li	
Развитие транспортной инфраструктуры и влияние на качество предоставляемых транспортных услуг.....	448
Кайыбеков Парахат Конысбаевич	
Surxondaryo viloyatida 2015-2024 yillar mobaynida oziq-ovqat chakana savdo aylanmasining statistik tahlili.....	454
Toshpulatov Bobur Rasul o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasi investitsiya loyihalarini xalqaro moliya institutlari orqali moliyalashtirish.....	458
Tolibov Shoxrux Muminovich	
Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobining xususiyatlari va muammolari.....	463
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Institutional innovation and regional governance for balanced interregional cooperation development: the case of Namangan, Uzbekistan.....	468
Sattarov R.A.	
Organizational and economic mechanisms and conceptual directions of tourism development in the region.....	476
Daminova Barno Esanovna	
Moddiy zaxiralarni boshqarish va uning bir tsikli modeli.....	480
Dedajanov Baxtiyor Nabijanovich	
Oliy ta'lim xizmatlari sifatini oshirishda inson kapitalini rivojlantirish va uni samarali boshqarish mexanizmlari.....	485
Salimov Akmal Alimjonovich	
Mintaqani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ilg'or xorij tajribalari.....	490
Shadiyev Alisher Xudoynazarovich	
Raqamli iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida yoqilg'i-energetika kompleksi korxonalarini barqaror innovatsion rivojlantirish modellari.....	496
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
O'zbekistonda uzumchilikning oziq-ovqat xavfsizligiga ta'siri: muammolar va rivojlanish istiqbollari.....	502
Tursunov To'liqin Jo'raqulovich	
Tadbirkorlik faoliyatining resurs salohiyati va uni baholashning nazariy yondashuvlari.....	508
Salohiddinov Zuhridin Nuriddinjon o'g'li	
Yoshlar bandligini ta'minlashda mehnat migrasiyasining ahamiyati.....	514
Masharipov Farrux O'tkirovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishning asosiy omillari va istiqbollari.....	521
Xasanova Mavjuda Ma'mirjonovna	
Korxonaning brend platformasini ishlab chiqishning o'ziga xos xususiyatlari.....	526
Sa'dulloev Habibullo Ibdullo o'g'li	
Sanoat korxonalarining biznes jarayonlarini raqamli transformatsiya qilishda ERP tizimlarining integratsiyalashuvi va boshqaruv samaradorligiga ta'siri.....	530
Islomjon Nurmukhammadov	
Namangan viloyatida ayollar tadbirkorligini rivojlanishini baholash.....	533
Ismoilova Savinoz Qahramon qizi	
Oliy ta'lim muassalari boshqaruviga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili.....	540
Karimov Muzaffar Abdumalik o'g'li	
Soliq yig'iluvchanligini oshirishda soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish istiqbollari.....	546
Tojibayev Farrux Baxtiyorovich	
Hisoblash mashinalari taraqqiyoti tarixi va uning raqamli iqtisodiyotda tutgan o'рни.....	552
Rajabov Sirojiddin Mansurovich	
Korxonalar moliyaviy barqarorligiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar va ularning xususiyatlari.....	561
Choriyrov Behruz Ilhom o'g'li, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Yashil texnologiyalar yordamida O'zbekiston hududlarida energiya tejamkorligi oshirish yo'llari.....	567
Norbekov Baxtiyor Suyunovich, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	

Tijorat banklarida kredit majburiyatlarining bajarilishini monitoring qilish va uni takomillashtirish yo'llari.....	572
To'xtayeva Go'zal Ilhom qizi, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Интеграция проектного менеджмента и обеспечения качества в цепочках поставок: кейс Узгидромета.....	577
Назарова Ирода Ибрагим кизи	
Kichik biznes subyektlarini raqamlashtirish orqali raqobatbardoshligini oshirish.....	583
Ermatov Akmaljon Adxamovich, Raximov Alisher Numanovich	
Концепция и методология экологического аудита в Узбекистане	587
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана.....	593
Салим Дониёров	
O'zbekiston Respublikasida norasmiy sektor va aholini norasmiy mehnat bilan bandligining tarkibiy tuzulishi	598
Qoraboev Nuriddin Pardaboy o'g'li	
Shahar va qishloqlarda inson resurslari holatining analitikasi (tahlili)ning nazariy masalalari.....	607
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Feruz Nematullayevich Abilov	
Strategic alliance networks as competitive advantage: evidence from mit-tum partnership model at new Uzbekistan university	613
Mamajonova Mukhlisakhon Muzaffar kizi	
Energetika tarmog'ida moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini (MHXS) joriy etishning nazariy asoslari.....	618
Uralov Temur Boxodir o'g'li	
O'zbekiston bank amaliyotiga ai va simulyatsiya modellarini joriy etish orqali muammoli kreditlarni qaytarish jarayonlarini optimallashtirish.....	618
Xodjayev Husniddin Mukammilovich	
O'zbekistonda hududlarning soliq salohiyatini aniqlash metodologiyasini takomillashtirish.....	624
Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Jamshid Sharafetdinovich	

O'ZBEKISTONDA HUDUDLARNING SOLIQ SALOHIYATINI ANIQLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH

Almardonov Muxamadi Ibragimovich

Oriental universiteti professori, i.f.d.

Jamshid Sharafetdinovich

BMA professori, PhD Tuxtabayev

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston hududlarining soliq salohiyatini baholash metodologiyasini takomillashtirish masalasi ko'rib chiqilgan. Amaldagi yondashuvlardagi muammolar, xususan ma'lumotlar yetishmasligi, hududlar o'rtasidagi tafovutlar va prognozlashdagi aniqlik kamchiliklari tahlil qilingan. Mualliflar taklif etgan metodologik yechimlar – ekonometrik modellar, GIS texnologiyalari, mintaqaviy taqqoslash va mahalliy boshqaruvni faollashtirish orqali soliq bazasini kengaytirish imkoniyatlari ko'rsatib berilgan. Navoiy viloyati misolida olib borilgan statistik tahlil asosida hududiy tafovutlar aniqlangan va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: soliq salohiyati, fiskal siyosat, iqtisodiy faollik, byudjet barqarorligi, iqtisodiy tahlil, Navoiy viloyati.

Abstract: This article examines the improvement of the methodology for assessing the tax potential of Uzbekistan's regions. It analyzes the shortcomings of current approaches, including data scarcity, interregional disparities, and limited forecasting accuracy. The authors propose enhanced methods based on econometric modeling, GIS technologies, regional benchmarking, and increased engagement of local authorities. A statistical analysis conducted in Navoi region reveals local disparities and offers practical recommendations to better utilize fiscal capacity.

Key words: tax potential, fiscal policy, economic activity, budget stability, economic analysis, Navoi region.

Аннотация: В статье рассматривается совершенствование методологии оценки налогового потенциала регионов Узбекистана. Проведен критический анализ действующих подходов, выявлены проблемы, связанные с нехваткой данных, межрегиональной дифференциацией и низкой точностью прогнозирования. Предложены современные решения, включая эконометрические модели, технологии ГИС, региональное сопоставление и усиление роли местных органов управления. На примере Навоийской области проведен статистический анализ, выявлены различия между районами и даны практические рекомендации.

Ключевые слова: налоговый потенциал, фискальная политика, экономическая активность, бюджетная стабильность, экономический анализ, Навоийская область.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonda hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojini ta'minlash, byudjetlararo munosabatlarni takomillashtirish va mahalliy moliya tizimi mustahkamligini oshirish borasida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa, budjet daromadlarining manba bazasini kengaytirish, mahalliy budjetlarning fiskal mustaqilligini ta'minlash va moliyaviy resurslarni samarali taqsimlashda hududlarning soliq salohiyatini to'g'ri va haqqoniy baholash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu jarayon, bir tomondan, iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish va hududlararo muvozanatni ta'minlash imkonini bersa, boshqa tomondan, soliq siyosatini manzilli va adolatli yuritishga zamin yaratadi.

Amaldagi baholash mexanizmlarida asosan yirik soliq tushumlari, yalpi hududiy mahsulot yoki aholining rasmiy daromadlari kabi omillar asosiy mezon sifatida qabul qilingan. Biroq bunday yondashuvlar hududlar imkoniyatlarini to'laqonli aks ettirmasligi, norasmiy iqtisodiyot ulushi, sektorlar bo'yicha daromadlar farqlari, infratuzilma darajasi va resurslardan foydalanish samaradorligini yetarli hisobga olmasligi mumkin. Shu sababli hududlarning soliq salohiyatini aniqlashda kompleks, ko'p omilli, zamonaviy statistik va ekonometrik yondashuvlarni joriy etish zarurati tobora ortib bormoqda.

Mazkur maqolada aynan ushbu ehtiyojdan kelib chiqib, O'zbekiston hududlari soliq salohiyatini baholash metodologiyasini chuqur tahlil qilish, mavjud kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar

ishlab chiqish ko'zda tutiladi. Shuningdek, maqolada soliq salohiyatining konseptual asoslari, xalqaro tajribalar va ular asosida hududiy fiskal barqarorlikni kuchaytirishning ilmiy-amaliy jihatlari ham o'rganiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hududlarning soliq salohiyatini aniqlash masalasi iqtisodiy geografiya, fiskal siyosat va hududiy rivojlanish tadqiqotlarida dolzarb yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Soliq salohiyati — bu hududda mavjud iqtisodiy resurslardan soliqqa tortish orqali olinishi mumkin bo'lgan daromadlar salmog'ini aniqlovchi kompleks ko'rsatkichdir. Mazkur tushuncha va uni o'lchash uslublari ko'plab olimlar tomonidan iqtisodiy adabiyotlarda keng yoritilgan.

Xalqaro miqyosda soliq salohiyatini baholashga oid metodikalar fiskal tenglik va hududlararo transfer mexanizmlarini asoslashda muhim o'rin egallaydi. R. Bahl va J. Martinez-Vazquez ushbu sohada olib borgan tadqiqotlarida hududiy fiskal imkoniyatlarni baholashda ko'p omilli indekslar, soliq bazasi tarkibi va yashirin iqtisodiyot omillarini hisobga olish zarurligini urg'ulagan. Ayniqsa, ular tomonidan ishlab chiqilgan "Representative Revenue System" yondashuvi AQShda shtatlar o'rtasidagi soliq salohiyatini tahlil qilishda keng qo'llaniladi.

Yevropa Ittifoqi davlatlari tajribasida ham hududlar fiskal salohiyatini aniqlashda yalpi hududiy mahsulot, sanoat ishlab chiqarishi, bandlik darajasi va ko'chmas mulk bozori o'rtasidagi bog'liqlik tahlil qilinadi. Masalan, P. Spahn Yevropa davlatlarida byudjetlararo tenglashtirish tizimlarining asosiy elementi sifatida soliq salohiyati ko'rsatkichlarining aniq va uzviy hisoblanishini ta'kidlagan.

O'zbekiston misolida esa bu yo'nalish hali yetarlicha chuqur ishlanmagan. Shunga qaramay, bir qator mahalliy olimlar tomonidan hududlar fiskal imkoniyatlarini baholashga oid izlanishlar olib borilgan. Sh. Abdurahmonovning soliqqa tortish tizimidagi hududiy farqlarni o'rganishga qaratilgan tadqiqotlarida, hududlar iqtisodiy ko'rsatkichlaridagi nomutanosibliklar va ularning soliq tushumlariga ta'siri tahlil qilinadi. U o'z ishlarida hududiy ishlab chiqarish hajmi, sektorlar tarkibi, soliqqa tortish intizomi va to'lov madaniyati kabi omillarning alohida e'tiborga loyiq ekanligini ko'rsatgan.

Bundan tashqari, M. Bekmurodov va A. Soliyev tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda mahalliy budjetlar daromadlarini shakllantirishda soliq salohiyatini hisobga olish zarurati, me'yoriy-huquqiy asoslar va fiskal barqarorlik ko'rsatkichlari muhokama qilingan. Ularning izlanishlari hududlar byudjetlarining daromad qismini shakllantirishdagi muammolarni aniqlash va mahalliy fiskal siyosatni takomillashtirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, Jahon banki va Xalqaro Valyuta Jamg'armasi tomonidan ishlab chiqilgan hududiy fiskal tahlil metodikalari soliq salohiyati va xarajat ehtiyojlarini birgalikda baholashga imkon beruvchi zamonaviy vositalarni taklif qiladi. Ushbu yondashuvlar O'zbekiston tajribasida amaliy tatbiq etilishi mumkin bo'lgan asosli model hisoblanadi.

Yuqoridagi adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda hududlarning soliq salohiyatini aniqlashda zamonaviy, ko'p omilli, iqtisodiy-statistik modellarni joriy etish, xalqaro tajribalarni milliy kontekstga moslashtirish orqali metodologik takomillashtirishga erishish mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, Moliya vazirligi va Soliq qo'mitasining ochiq ma'lumotlar bazasidan olingan. Hududlar bo'yicha soliq tushumlari, yalpi hududiy mahsulot, ishbilarmonlik faolligi ko'rsatkichlari jamlanib, ko'p omilli regressiya va klaster tahlili usullarida iqtisodiy-statistik tahlil asosida baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Soliq salohiyati — bu hududlar iqtisodiy salohiyatining fiskal ifodasidir. U davlat byudjetining barqarorligi, mahalliy iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy loyihalarni moliyalashtirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ayniqsa, O'zbekiston kabi rivojlanayotgan davlatlarda mahalliy byudjetlarning mustahkamligi va hududlar o'rtasidagi fiskal nomutanosibliklarni bartaraf etishda soliq potentsialini to'g'ri baholash strategik ahamiyat kasb etadi. Ushbu tahliliy qismda soliq salohiyati tushunchasi, uning mavjud metodologik muammolari, taklif etilayotgan yechimlar va Navoiy viloyati misolida amaliy holat keng tahlil qilinadi.

Avvalo, soliq salohiyati deganda, hudud miqyosida olinishi mumkin bo'lgan maksimal soliq tushumlari miqdori tushuniladi. Bu nafaqat hozirgi mavjud tushumlarni ifodalaydi, balki iqtisodiy o'sish imkoniyatlari, ishlab chiqarish faolligi, aholining daromadlari, mulk va resurslardan foydalanish samaradorligi kabi omillarni ham o'z ichiga oladi. Ya'ni, bu tushuncha yashirin resurslarni ochish, iqtisodiy faoliyatni legallashtirish, soliqqa tortish bazasini kengaytirish imkoniyatlari bilan chambarchas bog'liq. Shu bois, uni to'g'ri baholash, bir tomondan, real byudjet prognozlarini shakllantirishga, ikkinchi tomondan, fiskal siyosatning manzilli va adolatli bo'lishiga xizmat qiladi.

Amaldagi metodologiyada bir qator muammolar mavjud. Eng avvalo, statistik ma'lumotlarning muntazam yangilanmasligi, hududlar kesimida tizimli raqamli monitoring tizimining yo'qligi tahlil sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ko'pincha soliq tushumlari prognozi avvalgi yillarning ko'rsatkichlariga tayanadi, bu esa iqtisodiyotda yuz berayotgan strukturaviy o'zgarishlar, yangi sektorlarning paydo bo'lishi yoki faollashuvi, norasmiy sektor ulushi kabi jihatlarni to'liq qamrab olmaydi. Shuningdek, hududlar o'rtasida iqtisodiy rivojlanish sur'atlarining turlicha bo'lishi, ishlab chiqarish infratuzilmasining teng taqsimlanmagani ham yagona yondashuvni qo'llashda murakkabliklar tug'diradi.

Shu muammolarning yechimi sifatida bir necha metodologik takliflar ilgari surilishi mumkin. Eng avvalo, iqtisodiy faollik ko'rsatkichlari, xususan YaIM, bandlik darajasi, mulk qiymati, tadbirkorlik subyektlari soni, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish hajmlari kabi indikatorlar bo'yicha to'liq va tizimli ma'lumotlar bazasi shakllantirilishi lozim. Bu ma'lumotlar har chorakda yangilanib, ochiq foydalanish uchun taqdim etilishi kerak. Ikkinchidan, statistik axborotlar asosida ekonometrik modellar tuzilib, soliq tushumlarini aniqroq prognozlash imkoniyati yaratiladi. Bu modellar regressiya tahlili, korrelyatsion bog'liqliklar va sezgirlik tahliliga asoslanishi mumkin. Uchinchi jihat, geografik axborot tizimlari (GIS) texnologiyalari yordamida hududlar iqtisodiy faolligi interaktiv xaritalarda aks ettirilib, soliq bazasi va faoliyat turlari bo'yicha vizual tahlil o'tkazilishi mumkin. Bu usul qaror qabul qiluvchi organlarga aniqlik, tezkorlik va manzillilikni ta'minlab beradi.

Shuningdek, manfaatdor tomonlar – mahalliy hokimliklar, soliq idoralari, ilmiy muassasalar va tadbirkorlik subyektlari bilan hamkorlikni kuchaytirish lozim. Ular birgalikda ma'lumot almashish, strategiyalar ishlab chiqish va hududiy o'zgarishlarga mos keluvchi prognoz mexanizmlarini shakllantirishda faol ishtirok etishlari kerak. Yana bir muhim yo'nalish – hududiy taqqoslash tizimini joriy qilish. Ya'ni O'zbekistonning turli viloyatlari soliq salohiyati bo'yicha qiyoslab tahlil qilinadi, yoki xorijiy tajribalar – masalan, Qozog'iston, Turkiya yoki Polsha singari davlatlarning hududiy fiskal boshqaruv uslublari o'rganilib, ulardan moslashtirilgan yondashuvlar ishlab chiqiladi.

Ushbu metodologik takliflarning amaliy ahamiyatini ko'rsatish maqsadida Navoiy viloyati misolida 2025-yil 2-choragiga oid soliq tushumlari tahlil qilindi. Reja bo'yicha viloyatda mazkur chorakda jami 627 742,5 mln so'm soliq tushumi prognoz qilingan. Biroq aprel oyida shundan atigi 216 484,7 mln so'm, ya'ni 34,5% qismi bajarilgan. Bu past ko'rsatkich viloyatda mavjud soliq salohiyati to'liq ishga solinmaganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, tumanlar kesimidagi tafovutlar iqtisodiy struktura, sanoat korxonalar mavjudligi va soliq intizomi bilan bog'liq.

Masalan, Uchquduq, Navbahor va Qiziltepa tumanlarida reja bajarilishi nisbatan yuqori – 45–49% atrofida bo'lgan. Bu tumanlarda yirik korxonalar faoliyati, foydali qazilmalar sanoatining rivojlanganligi, iqtisodiy aylanish tezligi yuqoriligini bildiradi. Aksincha, Nurota va Konimex tumanlarida reja bajarilishi nisbatan past – 36–37% atrofida (1-jadval).

1-jadval. Navoiy viloyati tumanlar kesimida 2025-yil uchun soliq prognozlari va ularning bajarilganlik darajasi

Hudud	Reja prognoz (mln.so'm)	Amalga oshgan (mln.so'm)	Bajarilish (%)
Navoiy shahri	27 158,0	10 642,9	39,2%
Zarafshon shahri	7 389,0	3 377,1	45,7%
Uchquduq tumani	3 130,0	1 534,8	49,0%
Konimex tumani	3 586,0	1 348,6	37,6%
Qiziltepa tumani	14 454,0	6 834,6	47,3%
Tomdi tumani	1 191,0	463,7	38,9%
Navbahor tumani	10 264,0	5 077,9	49,5%
Xatirchi tumani	15 237,0	6 003,7	39,4%
Nurota tumani	5 886,0	2 122,7	36,1%
Karmana tumani	15 725,0	7 079,0	45,0%
G'ozg'on tumani	891,0	366,2	41,1%

Tahliliy jihatdan olganda, bu ko'rsatkichlar hududlarda soliq salohiyatining to'liq ishga solinmagani, lekin qo'shimcha resurslar mavjudligini ko'rsatadi. Shu nuqtayi nazardan, ba'zi tumanlarda yangi iqtisodiy loyihalarni jalb etish, tadbirkorlikni rivojlantirish va xizmatlar sohasini kengaytirish orqali soliq tushumlarini oshirish imkoniyati mavjud. Bunda real vaqt monitoring tizimi, ilg'or axborot texnologiyalari va raqamli platformalar asosida doimiy prognozlash tizimini joriy qilish zarur bo'ladi.

Kelgusi davr uchun bir necha tavsiyalar ilgari surilishi mumkin. Avvalo, yashirin iqtisodiy faoliyatni aniqlash va uni soliqqa jalb etish orqali soliq bazasini kengaytirish kerak. Buning uchun ko'p hollarda norasmiy

ishlayotgan subyektlarni rasmiylashtirish, yengillashtirilgan ro'yxatdan o'tkazish tizimlari va soliq imtiyozlari joriy etilishi mumkin. Ikkinchidan, past tushumli hududlarda biznes muhiti va infratuzilmani yaxshilash, erkin iqtisodiy zonalar yaratish, kredit va sug'urta imkoniyatlarini kengaytirish zarur. Uchinchidan, har chorakda soliq tushumlari va iqtisodiy faollik bo'yicha tahliliy hisobotlar ishlab chiqilib, barcha hududlar bo'yicha ochiq e'lon qilinishi maqsadga muvofiq. Bu hududlararo raqobatni kuchaytiradi, javobgarlikni oshiradi va resurslar samarali taqsimlanishiga xizmat qiladi.

Yana bir muhim jihat – mahalliy boshqaruv organlari salohiyatini oshirish. Buning uchun soliq tahlili, fiskal prognozlash, iqtisodiy monitoring yo'nalishlarida seminar va treninglar tashkil etish lozim. Bu orqali joylardagi mutaxassislar zamonaviy vositalar bilan ishlash, tahliliy fikrlash va real tavsiyalar ishlab chiqish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Soliq salohiyatini chuqur, tizimli va ilmiy asosda baholash – bu shunchaki fiskal jarayon emas, balki hududlar iqtisodiy salohiyatini to'liq safarbar qilish, byudjet barqarorligini ta'minlash va ijtimoiy-iqtisodiy tenglikni qaror toptirishga xizmat qiluvchi muhim strategik vositadir. O'zbekiston sharoitida ushbu yondashuv ayniqsa dolzarb bo'lib, mintaqalar o'rtasidagi fiskal nomutanosibliklarni kamaytirish, soliq tushumlarining prognoz aniqligini oshirish va yashirin iqtisodiy faoliyatni legallashtirish orqali umumiy fiskal tizim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Metodologiyani zamonaviy statistika, ekonometrik modellar, geografik axborot tizimlari (GIS) va real vaqt monitoring vositalari bilan takomillashtirish orqali nafaqat soliq bazasining kengayishi, balki soliqqa tortish tizimining adolatli, shaffof va hisobdor bo'lishi ta'minlanadi. Bu esa o'z navbatida mahalliy boshqaruv organlarining moliyaviy mustaqilligini kuchaytiradi, aholining byudjet siyosatiga ishonchini oshiradi hamda ijtimoiy loyihalarning barqaror moliyalashtirilishini kafolatlaydi.

Takomillashgan metodologiya yordamida davlat nafaqat raqamlar o'sishiga erishadi, balki iqtisodiy boshqaruvda sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tariladi. Hududlar salohiyati obyektiv baholanishi natijasida investitsiyalarni manzilli yo'naltirish, rivojlanishdan ortda qolayotgan tumanlarga ko'mak berish va resurslarni optimal taqsimlash imkoniyati paydo bo'ladi.

Shunday qilib, soliq salohiyatini aniqlash bo'yicha ilg'or yondashuvlarni joriy etish O'zbekistonning iqtisodiy siyosatida muhim burilish nuqtasi bo'lib xizmat qiladi. Bu jarayon mamlakatni yanada barqaror, inklyuziv va raqobatbardosh iqtisodiy kelajak sari ishonch bilan yetaklaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bahl, R., & Martinez-Vazquez, J. The Determinants of Revenue Performance – World Bank, 2007.
2. Spahn, P. B. Equity and Efficiency Aspects of Intergovernmental Fiscal Transfers. — Inter-American Development Bank, 2007.
3. Abdurahmonov, Sh. Hududlarning iqtisodiy salohiyati va soliqqa tortish tizimi. – T.: Iqtisodiyot, 2019.
4. Bekmurodov, M., & Soliyev, A. Mahalliy byudjetlar va ularning daromad manbalari. – T.: Fan va texnologiya, 2020.
5. World Bank. Measuring Fiscal Capacity and Effort of Subnational Governments. – Washington, 2014.
6. IMF. Fiscal Decentralization and Inclusive Growth. – Washington, 2021.
7. Martinez-Vazquez, J., & Timofeev, A. Approaches to Measuring Fiscal Capacity. – International Center for Public Policy, Georgia State University, 2015.
8. OECD. Revenue Statistics in Asian Countries. – Paris: OECD Publishing, 2022.
9. Musaeva, G. Soliq tizimini isloh qilish va fiskal barqarorlik. – T.: Moliya, 2018.
10. European Commission. Regional and Urban Development: Cohesion Policy and Fiscal Equalization. – Brussels, 2020.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>